

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 2 września 1982 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach artystycznych.

Na podstawie art. 208 § 2 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i z 1981 r. Nr 6, poz. 23) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy przy inscenizacjach widowisk w instytucjach artystycznych.

§ 2. Instytucja artystyczna obowiązana jest przeszkolić wykonawców oraz pracowników w zakresie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

§ 3. Wykonawcy odtwarzający role wymagające znacznego wysiłku fizycznego powinni mieć dobry stan zdrowia oraz odpowiednią do odtwarzanej roli spraw-

ność fizyczną. W scenach szczególnie niebezpiecznych należy zatrudniać specjalnie przeszkolone osoby (kaskaderów).

§ 4. W czasie prób widowiska i w czasie widowiska w instytucji artystycznej powinni znajdować się pracownik przeszkolony w zakresie udzielania pierwszej pomocy i apteczka oraz powinna być zapewniona pomoc lekarska.

§ 5. W czasie widowiska zabrania się wygaszania lub zasłaniania świateł bezpieczeństwa wskazujących kierunek wyjść ewakuacyjnych ze sceny, zascenia (zaplecza) i widowni.

§ 6. 1. W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia wykonawców albo widzów należy przerwać widowisko i podjąć działania w celu usunięcia zagrożenia.

2. Wznowienie widowiska może nastąpić po usunięciu powstałego zagrożenia.

§ 7. Dzieci do lat 14 uczestniczące w widowisku powinny znajdować się pod stałą opieką osób odpowiedzialnych za ich zachowanie i bezpieczeństwo.

§ 8. Do udziału w widowisku powinny być wybrane zwierzęta nieagresywne. Kierownik instytucji artystycznej powinien uzyskać zaświadczenie służby weterynaryjnej, dopuszczające zwierzę do udziału w widowisku.

Rozdział 2

Projekt scenograficzny.

§ 9. Kierownik instytucji artystycznej obowiązany jest powołać komisję opiniującą na piśmie projekty scenograficzne widowisk pod kątem ich zgodności z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz o ochronie przeciwpożarowej. Projekt scenograficzny zatwierdza kierownik instytucji artystycznej po zasięgnięciu opinii komisji.

§ 10. W skład komisji wchodzi:

- 1) osoby mające uprawnienia do pełnienia samodzielnej funkcji projektanta i sprawdzającego w specjalnościach inżyniersko-budowlanej oraz w zakresie instalacji elektrycznych,
- 2) rzeczoznawca do spraw przeciwpożarowych,
- 3) zakładowy społeczny inspektor pracy,
- 4) pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) scenograf,
- 6) reżyser widowiska.

§ 11. Projekt scenograficzny powinien uwzględniać warunki techniczne sceny, możliwości urządzeń mechanicznych i oświetleniowych, dopuszczalne obciążenie statyczne i dynamiczne podłóg scenicznych, urządzeń mechanicznych oraz elementów dekoracyjnych.

§ 12. 1. Projekt scenograficzny powinien określać rejonu akcji scenicznej, wejścia i wyjścia dla wykonawców oraz przejścia komunikacyjne w obrębie projektowanej dekoracji.

2. Przejścia komunikacyjne powinny mieć szerokość co najmniej 1 metra. Wyjątkowo dopuszcza się zważenia przejścia komunikacyjnego do 0,75 metra na długości do 3 metrów.

3. Przy ustalaniu rejonów akcji scenicznej należy zapewnić zachowanie bezpiecznej odległości od krawędzi sceny.

§ 13. Projekty scenograficzne powinny określać kolejność obrazów scenicznych i rozwiązania techniczne zmiany dekoracji, zapewniające bezpieczeństwo aktorów oraz pracowników technicznych i obsługi.

§ 14. Projekt scenograficzny powinien określać sposób ustawienia, zawieszenia i łączenia poszczególnych elementów dekoracyjnych, ich zamocowania oraz zabezpieczenia przed przewróceniem lub przesunięciem.

§ 15. W razie projektowania dekoracji o wysokości przekraczającej 2 metry, wiotkich lub niestabilnych, dużych albo skomplikowanych podestów oraz innych elementów, które stanowić mają rejonu akcji scenicznej, projekt scenograficzny powinien zawierać obliczenia statyczne.

§ 16. Projekt scenograficzny powinien określać szczegółowo rodzaje materiałów i sposób wykonania środków inscenizacji.

§ 17. Przy projektowaniu środków inscenizacji należy uwzględnić szczególne właściwości materiałów, z których mają być wykonane elementy dekoracyjne, a zwłaszcza ich wytrzymałość.

Rozdział 3

Elementy dekoracyjne.

§ 18. Wymiary i ciężar elementów dekoracyjnych i rekwizytów powinny zapewniać bezpieczny i łatwy montaż i demontaż, a także możliwości transportu wewnętrznego i zewnętrznego.

§ 19. 1. Schody, drabiny i pochylnie powinny zapewniać bezpieczne poruszanie się.

2. Zabrania się budowania schodów o stopniach wyższych niż 20 centymetrów i pochylni o kącie pochylenia większym niż 12 stopni.

§ 20. 1. Podesty, pomosty oraz inne rejonu akcji scenicznej, znajdujące się na wysokości ponad 1,5 metra, powinny być wyposażone w bariery ochronne o wysokości nie niższej niż 1,1 metra i krawężniki zabezpieczające wykonawców i rekwizyty przed spadnięciem.

2. Wyjątkowo dopuszcza się niezabezpieczenie barierek ochronnymi podestów znajdujących się na wysokości do 3 metrów, jeżeli inscenizacja zapewnia dobrą widoczność krawędzi, a akcja sceniczna rozgrywa się w odległości nie mniejszej niż 1 metr od krawędzi podestu.

§ 21. Całkowity ciężar elementów dekoracyjnych oraz wykonawców znajdujących się jednocześnie na scenie nie może przekroczyć dopuszczalnego statycznego i dynamicznego obciążenia sceny.

§ 22. 1. Urządzenia służące do podwieszania elementów dekoracyjnych, scenograficznych lub aparatury na scenie i zaszczepieniu powinny mieć wytrzymałość ustaloną w trybie przepisów odrębnych.

2. Urządzenia służące do podwieszania lub podciągania do góry wykonawców powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby gwarantowały pełne ich bezpieczeństwo, a liny, podciągi, łańcuchy i zawiesia służące do przemieszczania wykonawców powinny mieć wytrzymałość uwzględniającą współczynnik bezpieczeństwa ustalony odrębnymi przepisami.

3. Liny, łańcuchy, podnośniki i zawiesia powinny mieć atest wytwórcy określający udźwig.

4. Instytucje artystyczne obowiązane są dokonywać co najmniej raz na kwartał kontroli urządzeń, o których mowa w ust. 1.

§ 23. 1. Elementy dekoracyjne, na które wchodzi wykonawcy lub pracownicy, powinny mieć odpowiednią wytrzymałość, dostosowaną do przewidywanego maksymalnego obciążenia.

2. Konstrukcja elementów dekoracyjnych, o których mowa w ust. 1, powinna być zgodna z przepisami budowlanymi.

§ 24. 1. Elementy dekoracyjne, które ze względu na kształt lub inne cechy nie zapewniają statyczności, należy odpowiednio zamocować.

2. Do elementów lekkich i nie obciążonych w górnej części lub mających wysokość do 10 metrów należy

używać podpór metalowych albo drewnianych (krokszyn) zamocowanych do dekoracji i do podłogi scenicznej w sposób uniemożliwiający ich przemieszczenie.

3. Przy elementach dekoracyjnych zamocowanych na wysokościach wynoszących ponad 10 metrów oraz przy elementach ciężkich lub obciążonych w górnej części należy stosować odciągi linowe lub inne środki zabezpieczające.

§ 25. Elementy dekoracyjne i rekwizyty przeznaczone do podwieszenia powinny być wyposażone w uchwyty o odpowiedniej wytrzymałości, przymocowane w sposób trwały do dekoracji, z tym że każdy z elementów powinien być podwieszony co najmniej na dwóch osobnych linach.

§ 26. 1. Łączenie elementów dekoracyjnych lub rekwizytów powinno być wykonane w sposób zabezpieczający przed nie zamierzonym rozłączeniem się.

2. Łączenie trwałe elementów dekoracyjnych i rekwizytów może być wykonane za pomocą spawania, lutowania, zgrzewania, klejenia, szycia, gwoździ, śrub do metalu lub wkrętów do drewna.

3. Zabrania się wykonywania połączeń rozłącznych za pomocą gwoździ.

§ 27. 1. Scenę należy budować z elementów zapewniających wykonawcom bezpieczeństwo.

2. Odstęp pomiędzy deskami scenicznymi nie może być większy niż 5 milimetrów.

3. Deski sceniczne powinny być pozbawione zadziór, wystających elementów oraz nie zabezpieczonych otworów technicznych. Uszkodzone deski sceniczne należy wymieniać w całości.

4. Miejsce zapadni oznacza się w sposób widoczny dla wykonawców.

5. Zapadnia powinna być zabezpieczona przed możliwością samoczynnego uruchomienia przez dodatkowe zabezpieczenie mechaniczne. Zabrania się zabezpieczania zapadni tylko rygłem uruchamianym elektrycznie.

6. Scena powinna mieć wyraźnie oznaczoną krawędź bezpiecznego poruszania się wykonawców.

7. Kozły podtrzymujące scenę należy zabezpieczyć przed przypadkowym przemieszczeniem.

§ 28. Konstrukcja sceny ruchomej powinna być opiniowana przez osobę mającą uprawnienia budowlane.

Rozdział 4

Środki inscenizacji.

§ 29. Materiały użyte do wykonania środków inscenizacji powinny mieć odpowiednią wytrzymałość. Zabrania się używania materiałów o właściwościach żrących, cuchnących, silnie brudzących lub wydzielających szkodliwe dla zdrowia substancje. Szkło w dekoracjach i rekwizytach może być używane tylko w elementach o wysokości nie przekraczającej 2 metrów nad poziomem sceny.

§ 30. Środki inscenizacji nie powinny mieć ostrych krawędzi, faktury mogącej spowodować skaleczenie lub uszkodzenie ubrania ani być pokryte farbami brudzącymi. Wyjątkowo można dopuścić ostre krawędzie w rekwizytach, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności w akcji scenicznej.

§ 31. 1. Jeżeli w środki inscenizacji wmontowane są jakiegokolwiek urządzenia elektryczne — konstrukcja, zamocowanie i zasilenie oraz zabezpieczenie przed porażeniem powinny być zgodne z odrębnymi przepisami.

2. Zabrania się stosowania w środkach inscenizacji urządzeń wysokiego napięcia, z wyjątkiem urządzeń elektronicznych o bezpiecznej konstrukcji.

3. Zabrania się stosowania napięcia wyższego niż 24 V w środkach inscenizacji używanych w trakcie wykonywania skomplikowanych zadań aktorskich ruchomych i ewolucji tanecznych.

4. Zaleca się stosowanie urządzeń na napięcie nie przekraczające 24 V we wszystkich środkach inscenizacji.

§ 32. 1. Scena, kurtyna i dekoracja, sporządzone z materiałów łatwo palnych, powinny być impregnowane przeciwogniowo. W uzasadnionych wypadkach należy także poddawać impregnacji przeciwpożarowej rekwizyty i kostiumy, z wyjątkiem części kostiumów stykających się bezpośrednio z ciałem.

2. Zezwala się na stosowanie wyłącznie środków impregnowanych dopuszczonych do stosowania przez Komendę Główną Straży Pożarnej.

§ 33. 1. Kostiumy wydawane wykonawcom powinny być w stanie czystym i odpowiadać wymaganiom higieniczno-sanitarnym.

2. Kostiumy powinny być w miarę potrzeby poddawane dezynfekcji.

3. Kostiumy nie mogą być wykonane z materiałów łatwo palnych lub szkodliwych dla zdrowia.

4. Środki do patynowania i charakteryzacji kostiumów nie mogą zawierać substancji szkodliwych dla zdrowia i łatwo palnych.

§ 34. 1. Zabrania się używania do charakteryzacji ciała środków działających szkodliwie na skórę człowieka. Należy stosować produkty dopuszczone przez Państwowy Zakład Higieny.

2. Nie należy stosować powłok charakteryzatorskich utrudniających procesy wymiany powietrza i termoregulacji organizmu na powierzchni skóry większej niż 30%.

3. Należy unikać długotrwałego (ponad 2 godziny) pozostawiania wykonawców w stanie charakteryzacji, zwłaszcza powłokami, o których mowa w ust. 2.

§ 35. Stan pomieszczeń socjalnych i sanitarnych dla pracowników powinien być bezwzględnie zgodny z odrębnymi przepisami.

§ 36. Wystawienie widowiska na innej scenie wymaga dostosowania inscenizacji do warunków nowej sceny oraz zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych.

§ 37. Instytucja artystyczna obowiązana jest zapewnić wykonawcom dostateczną ilość środków do usunięcia powłok charakteryzatorskich i do pielęgnacji skóry, to jest nie mniej niż:

- 1) 15 litrów ciepłej wody dla każdej osoby biorącej udział w widowisku przy pracach powodujących zanieczyszczenie skóry,
- 2) 2 m² wolnej powierzchni w garderobie na osobę,
- 3) 1 lustro na trzy osoby biorące jednocześnie udział w akcji scenicznej.

§ 38. W miejscach magazynowania dekoracji, kostiumów, rekwizytów i środków inscenizacji należy zapewnić odpowiednie drogi komunikacyjne i transportowe oraz zabezpieczyć składowane materiały przed niszczeniem lub uszkodzeniem.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 39. Instytucje artystyczne opracują szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 40. W razie wyjazdu na występy za granicę instytucja artystyczna obowiązana jest zapewnić wykonawcom takie warunki bezpieczeństwa i higieny pracy jak przy występach krajowych.

§ 41. Jeżeli przepisy odrębne, instrukcje obsługi maszyn, urządzeń lub narzędzi, wydane przez ich producentów, określają szczegółowe wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, przepisy te i instrukcje stosuje się dodatkowo.

§ 42. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do widowisk cyrkowych.

§ 43. W sprawach nie uregulowanych rozporządzeniem stosuje się ogólne przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy.

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Kultury i Sztuki: J. Tejchma